

HISTORICKÉ VZORY PARKET (2)

POHLED DO HISTORIE DVOU NEJPOPULÁRNĚJŠÍCH VZORŮ PARKETOVÝCH PODLAH: CHEVRON (FRANCOUZSKÝ STROMEČEK) A RYBÍ KOST (STROMEČEK, RYBINA)

Vzor chevron a rybí kost patří mezi tradiční vzory, které dodnes neztratily nic na své popularitě. To dokládá i fakt, že dnes se s těmito vzory setkáme i na podlahách, které dřevo jen napodobují, ale také například na látkách, tapetách a podobně.

Nemá asi smysl popisovat jejich vzhled, tak jen ve stručnosti: oba vzory se skládají z parket o stejné velikosti, které jsou položeny do vzoru (viz fotografie). Rozdíl je ve tvaru jednotlivých parket, kdy u vzoru rybí kost má parketa tvar obdélníku a u vzoru chevron tvar rovnoběžníku (koso-délníku), kdy krátká a dlouhá strana svírá nejčastěji úhel 45°. Po položení vytváří osa vzoru rybí kost, respektive spojnice krátkých stran klikatý tvar a u chevronu přímku.

KDY SE TYTO VZORY ZAČALY POUŽÍVAT?

VZOR STROMEČEK

Již staří Římané používali tyto vzory při stavbách silnic. Zjistili, že kameny nebo cihly uspořádané ve směru dopravy jsou stabilnější. Dále se s tímto vzorem můžeme setkat ve starém Egyptě na špercích nebo například již 750 až 600 let před Kristem na vzorech látky z koňských žíní. Tento vzor můžeme také vidět na vazbách zdíva historických staveb, například na kupoli katedrály Santa Maria del Fiore ve Florencii, kde jej použil její stavitel Filippo Brunelleschi, původně zlatník a sochař bez architektonického vzdělání. Stavba probíhala v letech 1420–1434. Po bazilice sv. Petra a Pantheonu v Římě se dlouho jednalo o třetí největší stavbu svého druhu. Rozpětí dvouploškové osmiboké kupole je 45,5 m a byla postavena bez lešení ve výšce 55 metrů.

Jeden z prvních příkladů použití stromečku na dřevěnou podlahu je z roku 1539 na zámku Fontainebleau ve Francii. Středověký hrad z 12. století byl do současné podoby přestavěn v průběhu 16. století zejména italskými architekty. Největší vliv na dnešní vzhled měli František I. a Napoleon. František I. mu dal renesanční podobu, Napoleon přestavěl ložnici krále na trůnní sál a apartmány byly renovovány v empírovém slohu. Od roku 1981 je zámek se svými stovkami místností a parkem zapsán na Seznamu světového dědictví UNESCO. Z hlediska dřevěných podlah zde najdeme celou řadu parketových vzorů, od rybí kosti a versailles až po sofistikované vzory z 18. a 19. století. Oficiální stránky zámku: chateaufontainebleau.fr.

VZOR CHEVRON

Se vzorem se setkáváme již u starověkých civilizací na keramice či textilu, s označením chevron pak ve 14. století v angličtině ve spojitosti s krovem, konkrétně vazbou dvou krokví. Ve středověku byl tvar užíván v heraldice. A později také ve vojenství, kde „chevron“ znamenal určitou pozici v armádě, kdy na rameni byla množstvím a způsobem uspořádání vyznačena hodnost.

Vzor byl na parketách použit na mnoha zámcích, sídlech nebo v měšťanských domech. Například v popisu zámku Versailles švédského architekta Nicodema Tessina mladšího z roku 1690 je uvedeno, že v jedné místnosti strážce královny jsou parkety položeny ve vzoru chevron.

VE ZKRATCE OD 17. STOLETÍ DODNES

Cesta parketových vzorů stromeček a chevron vedla z Francie přes Anglii do celé Evropy a světa. Největší popularitu zažily v 17. a 18. století, kdy se parkety pokládaly ve všech šlechtických sídlech západní Evropy. V průběhu 19. století se společně s rozvojem tovární výroby a poklesem ceny dále rozšířila pokládka parket do měšťanských domů. Po druhé světové válce získaly větší oblibu koberce jako levnější alternativa podlah.

Nový boom parkety obecně zaznamenaly v 90. letech 20. století a dalo by se říci, že s mírnými výkyvy trvá dodnes. Původní vzory stromeček a chevron mají dnes mnoho podob a vyrábějí se z různých dřevin, v masivním i vrstveném provedení, s mnoha typy povrchových úprav.

Michaela Reichlová
www.renspol.cz